

**MUNI
ECON**

Implementace

BKV_VPTP

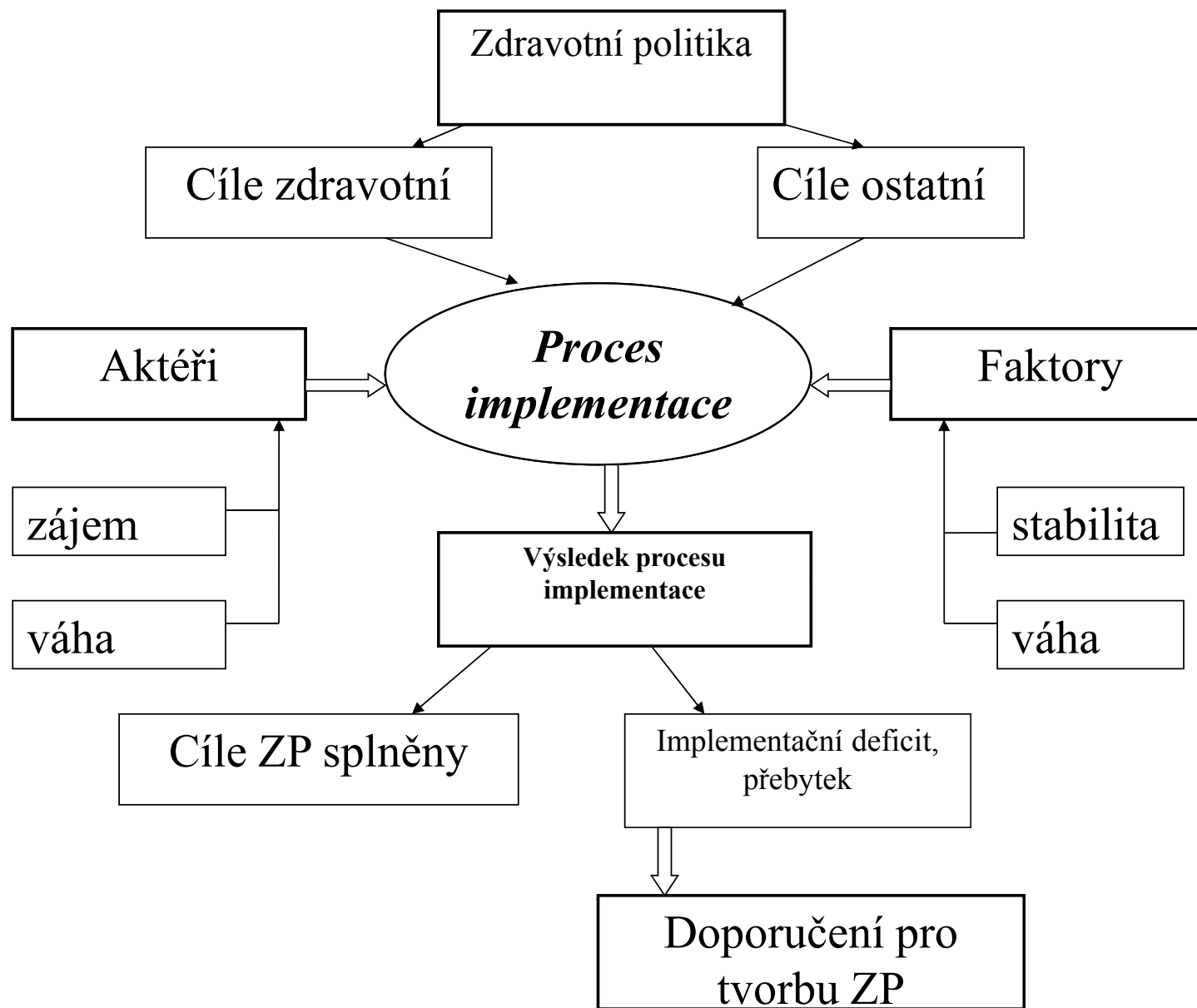
Ing. Marek Pavlík, Ph.D.

Pojem „implementace“

- Implementace jako **stav uskutečnění**. Vztah mezi zamýšlenými cíli a výsledkem
- Implementace jako **proces realizace**, na povaze interakcí mezi aktéry závisí výsledek programu

Implementační deficit

- rozdíl mezi původně plánovaným cílem a skutečně pozorovaným výsledkem
- Vznik ID
 - ve fázi tvorby – špatně stanoveným cílem vzniká de facto ID
 - Špatná hypotéza (příliš vysoké očekávání)
 - Ve fázi implementace

Přístupy k analýze implementačního procesu

- Shora dolů (top-down)
- Zdola nahoru (bottom-up)
- Syntetizující přístupy

Top-down analýza

- Jsou cíle navzájem konzistentní?
- Dosažení plánovaných cílů?
- Jaké byly hlavní faktory?
- Jaká byla průběžná korekce?

Soubor podmínek

- Jasně a konzistentní cíle programu.
- Adekvátní teoretický kauzální model vlivu (impact-model).
- Právně strukturovaný implementační proces.
- Angažování, s programem loajální a kompetentní úředníci.
- Podpora zájmových skupin a politických autorit, politická legitimita programu.
- Stabilita sociálně ekonomických podmínek, jejich změny, které nenarušují podstatně politickou podporu nebo kauzální model.

Top-down analýza negativa

- (-) **tendence podceňovat vliv dalších aktérů** na proces implementace.
- (-) metoda je jen obtížně uplatnitelná tam, kde **centrální úroveň chybí**, nebo na rozhodování má vliv skupina činitelů na centrální úrovni, přičemž žádná tato skupina nemá převažující vliv.

Top-down analýza je vhodná tam:

- kde cílem analýzy je zjistit výhradně **efektivnost programu** nebo v oblastech, kde je dominantní jeden veřejný program.
- kde existuje **jednoznačná legislativa** a tam kde jsou v rámci výzkumu zjišťovány spíše **průměrné výsledky** před regionálními odlišnostmi.

Bottom-up analýza

- Identifikace sítě účastníků
- Zkoumání jejich cílů, strategií, aktivit a kontaktů.
- Identifikace aktérů zapojených do plánování, financování a provádění vládních i nevládních programů.

Bottom-up analýza

- analýza problémů, které jednotliví aktéři pociťují a strategiemi vytvořenými pro jejich řešení.
- Tento přístup umožňuje zjišťování všech účinků programu.
- (-) přeceňování vlivu jednotlivých aktérů a periferie (ve vztahu k centru).
- (-) neschopnost vyjít z explicitní teorie faktorů ovlivňujících implementaci veřejného programu.

Bottom-up analýza vhodná tam:

- kde se na implementaci programu podílí větší množství mocensky nezávislých institucí, případně tam, kde neexistuje jednoznačná legislativní úprava daného politického procesu.

Teoretické modely implementace

- *Autoritativní model* – spoléhá především na nástroje řízení jako jsou směrnice, nařízení, plánování, hierarchická struktura apod.
- *Participativní model* – klade důraz na nepřímé nástroje řízení jako např. stanovování cílů, spontánnost, vzdělávání, vyjednávání, spolupráce apod.
- *Model koalice účastníků* - vychází z představy plurality „hráčů“, kteří se podílejí na aktualizaci konkrétní politiky a kteří spolu komunikují, vyjednávají, dosahují kompromisů, ale kteří současně sdílejí společný soubor hodnot a snaží se dosáhnout stejných cílů.
- *Nekonečně se učící model* - představa, že k optimálnímu řešení se dospívá postupně formou kroků, ve kterých jsou cestou pokusů a omylů zlepšovány metody a techniky určené k dosažení cíle.

Faktory ovlivňující proces implementace

- Vnitřní x vnější
 - Restrukturalizace ministerstva x Nový zákon mají vliv na realizaci cíle
- Předvídatelné x nepředvídatelné
 - Reakce cílové skupiny x povodeň
- Silné x slabé (svým vlivem)
 - Vliv suchého léta na: dotační program do zemědělství x program na podporu výstavby azylového bydlení

Nepovinné zpestření

- Potůček- Veřejná politika – str.41-57
- Winkler, J. – Implementace. Brno 2002. ISBN 80-210-2932-3